

N:o 67.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 Maj 1873.
— — — — Andra Kammaren den 23 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljade statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 44 och Memorial N:o 51.)

S. A. K.

Riksdagen, som till behandling förehaft de genom dels Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition, dels enskilda motioner väckta frågor om statsbidrags beviljande för väg-anläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, får härmed i underdånighet anmäla följande i anledning deraf fattade beslut:

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. Genom bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t uti den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, har Riksdagen för *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga* eller *eljest mindre goda vägar* till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1874 anvisat etthundrafemtio tusen riksdaler.

2:o. Vid 1870 års riksdag blef för anläggning af väg mellan *Ljcksele* och *Wilhelmina kyrkobyar* i *Westerbottens län*, hvilket arbete enligt i nåder gillad plan

beräknats kosta 160,095 R:dr, beviljadt ett understöd af 106,700 R:dr, deraf anvisats att utgå under

år 1871	R:dr 15,000: —
» 1872	» 20,000: —
» 1873	» 20,000: —
	eller tillhopa R:dr 55,000: —

och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att till arbetets fortsättande under år 1874 måtte anvisas tjugutusen riksdaler; hvilken nådiga framställning blifvit af Riksdagen bifallen.

3:o. För anläggning af väg från *Kangis* eller *Gyljens bruk i ÖfverKalix socken af Norrbottens län*, nordvest upp till den punkt, der vägen från *Skröfven* till *Gellicara* kyrkoplats vidtager, beviljade Riksdagen sistlidet år ett särskildt anslag af 61,330 R:dr, deraf till utgående under år 1873 anvisades 11,330 R:dr. Till detta vägarbetes bedrivande under år 1874 har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen i ytterligare afräkning å det beviljade understödet måtte anvisa 20,000 R:dr; och har Riksdagen i ytterligare afräkning å det vid 1872 års riksdag för ofvanberörda väganläggningsarbete beviljade anslag af 61,330 R:dr till utgående under år 1874 anvisat tjugutusen riksdaler.

4:o. Vidare har Riksdagen, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, för fortsatt bedrivande under år 1874 af väganläggningen mellan *Norsjö* och *Malå kyrkobyar i Westerbottens län*, hvartill Riksdagen sistlidet år beviljade ett anslag af 50,000 R:dr, deraf till utgående under år 1873 anvisades 15,000 R:dr, anslagit enahanda belopp, eller femtontusen riksdaler.

5:o. Sedan sistlidet års Riksdag för väganläggning mellan *Åsele* och *Dorothea kyrkoby i Westerbottens län* beviljat ett anslag af 40,000 R:dr samt deraf till utgående under år 1873 anvisat 20,000 R:dr, har nuvarande Riksdag, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, i ytterligare afräkning å samma anslag för år 1874 anvisat tiotusen sexhundra riksdaler.

B) Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.

6:o. Såsom fond för understödjande af *mindre hamn- och brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder* har Riksdagen i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit och med afseende å det utaf Väg- och Vattenbyggnads-styrelsen vitsordade gagn, som beviljandet af det till dylika ändamål under förflutna åren beviljade anslag medfört, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1874 anvisat tjugutusen riksdaler.

7:o. För *upprensning* och *reglering* af *farleden på Umeå elf* mellan staden *Umeå* och *hafvet* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja ett statsbidrag af tretiofyrtusen riksdaler, att utgå med ena hälften, eller 17,000 R:dr, såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och med den andra hälften, eller 17,000 R:dr,

såsom försträckning, under de vilkor för denna sednare, som Riksdagen kunde finna för godt bestämma; och att försträckningsbeloppet måste anvisas att utgå under år 1874.

Riksdagen finner väl ifrågakvarande arbetsföretag för Umeå stads handel, industri och framåtskridande vara af synnerlig vigt; men då Väg- och Vattenbyggnads-styrelsen, i afseende på arbetets utförbarhet i enlighet med den därför uppgjorda planen, icke afgifvit annat yttrande, än att »Styrelsen anser troligt att sådant skulle låta sig verkställas på det sätt, som i planen blifvit föreslaget», samt Styrelsen, beträffande kostnaden, hvilken under Februari månad 1872 beräknats till 36,000 R:dr, men sedermera under derpåföljde Juni månad, med hänsigt till stegrade arbetslöner och förhöjda pris på materialier, upptagits till 51,400 R:dr, endast yttrat den åsigt, att det vore »säkrast att antaga den sednaste (större) summan såsom mest tillförlitlig», har, med afseende å ovissheten huruvida, om arbetet enligt den uppgjorda planen komme till utförande, detsamma för någon längre tid kan komma att ega bestånd, Eders Kongl. Maj:ts i ofvanberörda hänseende gjorda nådiga framställning icke för närvarande blifvit af Riksdagen bifallen.

C) Sjösjänknings och andra vattenaftappningsföretag.

8:o. Uti ofvannämnda nådiga proposition har blifvit föreslaget, att till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1874 måtte anvisas:

dels för understöjande af sådana utdikningar och vattenaftappningar i Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som hufvudsakligen afse att förminska frostländigheten, 60,000 R:dr;

dels till låneunderstöd för befrämjande af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar, för beredande af odlingsbar mark inom rikets mellersta och södra län, 100,000 R:dr.

Då de förhållanden, hvilka ursprungligen föranledt beslutet om beviljandet af anslag utan återbetalningsskyldighet för befrämjande af vattenaftappningar i de norra länen samt af statsbidrag såsom lån för mellesta och södra delarne af riket, numera icke torde vara för handen, synes det Riksdagen, som skulle skäl förefinnas att i afseende på ofvanberörda af Eders Kongl. Maj:ts äskade anslagssummor vidtaga någon förändring. Det kan nemligen icke nekas att i mellersta och södra Sverige på flera ställen förefinnas vidsträckta, till odling otjenliga kärr- och mosstrakter, hvilka till kringliggande odlade bygder sprida frost och förorsaka missväxter. Sådana orter torde ofta vara i lika stort behof, som de norra, att utan återbetalningsskyldighet erhålla statsbidrag för att kunna utföra arbeten, hvilka icke egentligen afse att befrämja nya odlingsföretag, utan endast att från frostsador skydda redan odlade fält. Likaså torde inom de norra länen mången gång förekomma tillfällen att genom vattenaftappningar erhålla lönande

odlingsföretag, hvilkas åvägabringande icke erfordrar annat understöd från statens sida, än den lättnad, som erhålles genom så beskaffade lån, för hvilka återbetalningsskyldigheten, sedan arbetet blifvit utfördt, fördelas på de särskilda hemman och hemmansdelar, hvilka genom utdikningen vunnit ny eller förbättrad jord, samt derefter få under visst antal år liqvideras i sammanhang med kronoutskylderna. Det har derföre syntes Riksdagen lämpligast, att till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställas tvänne för hela riket gemensamma anslagssummor, den ena att såsom låneunderstöd anvisas för sådana utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar, som hufvudsakligen afse att befrämja odlingsföretag, och den andra att såsom anslag utan återbetalningsskyldighet användas till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; och Riksdagen har, på nu antydda skäl, beslutat att till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition för år 1874 anvisa:

a) ett belopp af åttiotusen riksdaler, att utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar*, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten*; dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad, dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsentlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Eders Kongl. Maj:t må ega att, i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

b) en summa af etthundratusen riksdaler, att utgå såsom lån för befrämjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter* och *sjöar* till beredande af *odlingsföretag*.

För öfrigt komma att för erhållande af bidrag utaf de under Litt. a och b omnämnda medel lända till efterrättelse de vilkor och bestämmelser, som innefattas i Riksdagens derom särskildt aflåtna underdåniga skrifvelse.

Till upplysning om sammanlagda beloppet af de, enligt denna skrifvelse, beviljade anslags- och lånesummor, bifogas ett deröfver uppgjordt sammandrag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 23 Maj 1873.

Sammandrag af de utaf Riksdagen beviljade statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

	Anslag.		Lån.		Summa anslag.		Summa lån.		Summa anslag och lån.	
	R.dr	ö.	R.dr	ö.	R.dr	ö.	R.dr	ö.	R.dr	ö.
A) Väganläggningar och vägförbättringar.										
Till <i>fond</i> för <i>anläggning</i> af nya samt <i>förbättring</i> eller <i>omläggning</i> af backiga eller eljest mindre goda <i>vägar</i>	150,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För väganläggning mellan <i>Lycksele</i> och <i>Wilhelmina</i> kyrkobyar i <i>Westerbottens län</i>	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För anläggning af väg från <i>Kangis</i> eller <i>Gyljens</i> bruk i <i>Öfverkalix</i> socken af <i>Norrbottens län</i> till den punkt, der vägen från <i>Skröfven</i> till <i>Gellivara</i> kyrkoplats vidtager	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För väganläggning mellan <i>Norsjö</i> och <i>Malå</i> kyrkobyar i <i>Westerbottens län</i>	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
För väganläggning mellan <i>Åsele</i> och <i>Dorothea</i> kyrkoby i <i>Westerbottens län</i>	10,600	—	—	—	215,600	—	—	—	215,600	—
Transport	—	—	—	—	215,600	—	—	—	215,600	—

	Anslag.		Lån.		Summa anslag.		Summa lån.		Summa anslag och lån.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	---	---	---	---	215,600	---	---	---	215,600	---
B) Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.										
Till fond för understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	20,000	---	---	---	20,000	---	---	---	20,000	---
C) Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.										
Till fond för myrutdikningar och vattenaftappningar till förminskande af frostländigheten . .	80,000	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Till fond för understödjande af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar till beredande af odlingsföretag. .	---	---	100,000	---	80,000	---	100,000	---	180,000	---
Summa R:mt R:dr	---	---	---	---	315,600	---	100,000	---	415,600	---